

ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΚΟΥΡΤΖΗ

ΤΟ
ΠΡΙΓΚΙΠΟΤΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το Πριγκιπότο**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Πηνελόπη Κουρτζή
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Σεβαστιάδου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Πηνελόπη Κουρτζή, 2018
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Lee Avison/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2018

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2636-5
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2637-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

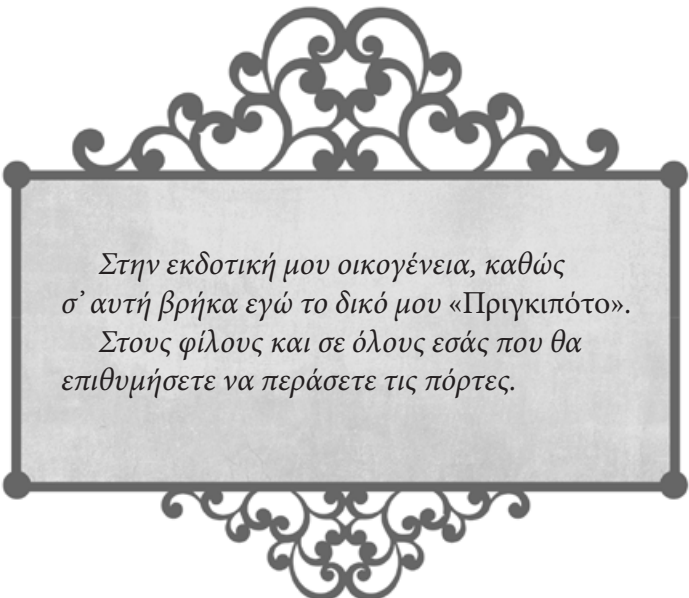
PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΚΟΥΡΤΖΗ

ΤΟ
ΠΡΙΓΚΙΠΟΤΟ

*Στην εκδοτική μου οικογένεια, καθώς
σ' αυτή βρήκα εγώ το δικό μου «Πριγκιπότο».
Στους φίλους και σε όλους εσάς που θα
επιθυμήσετε να περάσετε τις πόρτες.*

*Να τον φοβάσαι τον θυμό του έρωτα.
Άλλους θυμούς όχι.
Μα στον θυμό του έρωτα να εύχεσαι να μη βρεθείς μπροστά.*

Π.Κ.

«Κάτω από το δέντρο, στο παχύ γρασίδι, απλώσαμε τις κάπες μας, αραδιάσαμε τα μπουκάλια με το κρασί και ριχτήκαμε στο φαγοπότι, έχοντας γύρω μας ελληνοπούλες που ζήλευαν τα αρτύσιμα φαγητά μας, μιας και βρισκόμασταν σε περίοδο νηστείας. Ύστερα πήραμε ένα γραφικό μονοπάτι του δάσους. Τα ρυάκια κελάρυζαν δίπλα μας...»

Χανς Κρίστιαν Άντερσεν – 1841, για την Κηφισιά

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Πριγκιπότο

Κηφισιά, φθινόπωρο 1907

Η ταμπέλα, τεράστια στο μέγεθος, έφτασε άτσαλα τυλιγμένη σε χοντρά μπεζ χαρτόνια με σπάγγο, αλλά σφιχτά δεμένο γύρω της. Τρεις εργάτες την κατέβασαν από τη σκουριασμένη καρότσα που έσερνε η άμαξα.

Η Κλημεντίνη, ανυπόμονη, με κόκκινα μάγουλα από την έξαψη, στεκόταν μπροστά από την άμαξα και περίμενε να την κατεβάσουν. Έτρεξε προς το μεγάλο δέμα, που μπορούσε να κρυφτεί πίσω του, και άρχισε να λύνει τον σπάγγο.

«Κυρία Στάινμπεργκ, πού θα μπει η ταμπέλα;» τη ρώτησε ένας από τους χαμάληδες που την είχαν κουβαλήσει.

«Εδώ ψηλά!» του απάντησε δείχνοντας η Κλημεντίνη, υψώνοντας το χέρι της προς μια φρεσκοβαμμένη κολόνα λίγο πιο μέσα από τον δρόμο, εκεί όπου άρχιζε ο φράχτης.

«Ωραία. Καθίστε εσείς, και θα την ετοιμάσουμε. Θα την ξετυλίξουμε και θα την τοποθετήσουμε. Κι όταν θα είμαστε έτοιμοι, θα σας φωνάξουμε να τη δείτε», της είπε χαμογελώντας ο χαμάλης και σκούπισε τον ιδρώτα από το πρόσωπό του.

Αλλά η Κλημεντίνη δεν τον άκουσε. Συνέχισε να ξελύνει τον σπάγγο, τον πέταξε στο έδαφος και μετά άρχισε να σκίζει τα χαρτόνια, ώσπου τα πρώτα χρώματα της ταμπέλας εμφανίστηκαν. Ο ζωγράφος πρέπει να είχε κάνει εξαιρετική δουλειά, αν έκρινε από το πόσο την τύφλωσε το χρυσό περιγράμμα και τα μπορντό μοτίβα που ξεπρόβαλαν.

Σύντομα άρχισαν να φαίνονται και τα πρώτα γράμματα. Η Κλημεντίνη συνέχισε με αμείωτη χαρά, ώσπου οι εργάτες τη βοήθησαν να την ξετυλίξει όλη.

Η τεράστια ταμπέλα έλαμψε στον φθινοπωρινό, ακόμα δυνατό ήλιο, κι όλοι έμειναν να την κοιτάζουν εντυπωσιασμένοι.

Μόνο για μια στιγμή, όμως, καθώς ένας ένας, ακόμα κι εκείνοι που δεν ήξεραν γράμματα, συνειδητοποίησαν το λάθος. Το λάθος πάνω σε μια ταμπέλα-έργο τέχνης η οποία ήταν καλυμμένη με χρυσό, που είχε μετατραπεί ειδικά σε μογιά για τον σκοπό αυτό, και χρειάστηκε έξι μήνες για να γίνει. Και χιλιάδες δραχμές. Πολλές χιλιάδες.

Ξενοδοχείο Το Πριγκιπάτο

«Ωω...» ψιθύρισε σκύβοντας το κεφάλι ο βοηθός του ζωγράφου που είχε συνοδέψει την πολύτιμη ταμπέλα και είχε μείνει στήλη άλατος. «Κυρία Στάινμπεργκ, δεν ξέρω τι να πω... δεν έχω λόγια... Δεν ξέρω πώς συνέβη. Το αρχικό σχέδιο έγραφε: *Το Πριγκιπάτο*. Δεν καταλαβαίνω πώς έγινε. Θα στείλω αμέσως να ενημερώσουν τον ζωγράφο, να μας δώσει εξηγήσεις. Και... και... θα διορθώσουμε το λάθος το ταχύτερο δυνατόν. Το ξέρω πως έχουμε καθυστερήσει τρομερά κι ότι το ξενοδοχείο σας ανοίγει αυτό το Σαββατοκύριακο, αλλά σας υπόσχομαι πως θα είναι έτοιμη μέχρι τότε», συνέχισε τον μονόλογό του ο υπεύθυνος και θα έλεγε ακόμα ό,τι του

ερχόταν στο κατακόκκινο κεφάλι του αν δεν τον σταματούσε με ένα επιτακτικό νεύμα η Κλημεντίνη.

«Αγαπητέ μου, μην κουράζεστε. Μ' αρέσει έτσι. Δεν είναι λάθος. Είναι μια λέξη που δημιουργήθηκε μόλις τώρα. Θα μείνει όπως είναι. Σας παρακαλώ, κρεμάστε τη γρήγορα. Και φωνάξτε τον φωτογράφο, που περιμένει στο σαλόνι. Θέλω να με απαθανάτισει μπροστά στην ταμπέλα του ξενοδοχείου μου. Επιτέλους, το *Πριγκιπότο* μου ανοίγει!» είπε η Κλημεντίνη χαμογελώντας.

Κέρκυρα, καλοκαίρι 1898

Η Κλημεντίνη και η Αμάντα, ιδρωμένες, αλλά χαμογελαστές μέσα στις στρώσεις από ροζ λινό των μακριών φορεμάτων τους, ανέβαιναν τον πλακόστρωτο δρόμο που οδηγούσε στον μικρό λόφο έξω από την πόλη συνομιλώντας ζωηρά. Κρατούσε καθεμιά από μια σατέν ομπρέλα για τον ήλιο, αν και ο ήλιος σχεδόν είχε δύσει.

Πρέπει ήδη να περπατούσαν πάνω από τριάντα λεπτά ώσπου να φτάσουν στο πλάτωμα που οι δυο τους είχαν ονομάσει «Πριγκιπάτο» και απ' όπου είχαν θέα σε όλη την πόλη έως μακριά στη θάλασσα. Έφτασαν στο ψηλότερο σημείο και σταμάτησαν ίσα για να ξαποστάσουν και να πιουν λίγο δροσερό νερό, από αυτό που κουβαλούσε η Αμάντα σ' ένα φλασκι κρυμμένο σε μια πτυχή του φορέματός της.

Αφού ξεδίψασαν, κάθισαν δίπλα δίπλα στο τοιχαλάκι και κρέμασαν τα πόδια τους στο κενό.

«Όπου να 'ναι, θα σουρουπώσει για τα καλά», παρατήρησε η Κλημεντίνη.

«Ναι... κι εμείς δε θα έχουμε δικαιολογία που θα καθυ-

στερήσουμε να γυρίσουμε στα σπίτια μας. Πόσο να διαρκέσει αυτό το τσάι στη Σπιανάδα; Πόσο οι βόλτες στα μαγαζιά;» παραπονέθηκε η Αμάντα.

«Γι' αυτό, φρόντισε να μη χαθείς με τις ώρες, όπως την άλλη φορά», τη φοβέρισε η Κλημεντίνη. «Εντάξει οι γονείς σου, θα τους πούμε κάτι και θα τους ξεγελάσουμε. Στον αρραβωνιαστικό σου τι θα πούμε πάλι;»

«Δε θ' αργήσω. Σου είπα, θα είμαι πολύ προσεκτική. Αρκεί να έρθει. Δεν ακούω καμία άμαξα να πλησιάζει. Πόσο μάλλον τη βασιλική, που αναγνωρίζω και τις σπλές από μακριά...» σχολίασε ανήσυχη η Αμάντα.

«Ηρέμησε. Δεύτερος εξάδερφος του βασιλιά είναι ο Αλέξιος. Δεν ξέρεις τι μπορεί να του 'τυχε».

«Φοβάμαι την απόφασή του, Κλημεντίνη...»

«Θα έρθει», της αποκρίθηκε αυτή.

«Αν έρθει, θα έρθει στα επόμενα πέντε λεπτά. Αυτή ήταν η συμφωνία μας. Διαφορετικά, σημαίνει πως τελειώσαμε. Αυτό είχαμε συμφωνήσει. Ξέχασες γιατί είμαστε εδώ; Όποιος ερχόταν θα είχε πάρει και την απόφαση να μείνει με τον άλλο και να ν' αφήσει το ταίρι του. Κι όπως βλέπεις, εγώ είμαι εδώ. Έτοιμη να τα τινάξω όλα στον αέρα γι' αυτόν. Εκείνος πού είναι;» είπε και δάκρυσε η Αμάντα.

«Κάτσε, θα δούμε. Κάνε λίγη υπομονή ακόμα. Σ' αγαπάει ο Αλέξιος».

«Το ξέρω πως μ' αγαπάει. Το αν καταφέρει να ακολουθήσει την καρδιά του δεν ξέρω».

Ο ουρανός της Κέρκυρας βάφτηκε σε όλες τις αποχρώσεις του δειλινού, και η ζέστη έδωσε τη θέση της σ' ένα απαλό αεράκι, που δρόσισε τα δύο ιδρωμένα κορίτσια, κάνοντάς τα να ανατριχιάσουν. Σιγά σιγά, οι πρώτες δάδες με τις οποίες άναβαν τους φανοστάτες άρχισαν να φαίνονται από μακριά,

και ήταν θέμα χρόνου ο υπεύθυνος γι' αυτή τη δουλειά να ανέβει αργά το μονοπάτι και να ανάψει και τον φανοστάτη που έστεκε από πάνω τους. Το πρώην Θέατρο Σαν Τζάκομο στο βάθος του ορίζοντα έφεγγε μεγαλοπρεπώς, ενώ η θάλασσα από την άλλη πλευρά σύντομα θα λαμπύριζε από το φως της αυγουστιάτικης πανσελήνου. Ένα ένα, τα πυροφάνια ξεπρόβαλλαν στο λιμάνι, πιστά στο ραντεβού τους, και άρχιζαν να σχηματίζουν σειρές στο νερό, δημιουργώντας ένα συναρπαστικό θέαμα. Δυο τρία ξεχασμένα πουλιά έκρωξαν δυνατά και πέταξαν βιαστικά πάνω από το κεφάλι τους.

«Τι σκέφτεσαι;» ρώτησε η Κλημεντίνη την Αμάντα γυρνώντας προς το μέρος της.

«Κλημεντίνη», απάντησε αυτή, πνίγοντας έναν λυγμό που της ανέβηκε στον λαιμό. «Κλημεντίνη, δε θα έρθει...» πρόσθεσε και ξέσπασε σε κλάματα η Αμάντα.

*Κηφισιά, 1909
Το Πριγκιπότο*

«Κλημεντίνη, δε θα έρθει...»

«Μα τι λες πάλι, καλή μου; Δεν έχει τελειώσει η νύχτα. Θα έρθει, θα δεις», είπε η Κλημεντίνη στην Αμάντα και κοίταξε για άλλη μία φορά από το παράθυρο μακριά στον δρόμο.

«Δε θα έρθει, Κλημεντίνη. Έχει καταλάβει από το γράμμα μου και δε θα έρθει. Ίσως... ίσως... Δεν ξέρω. Ίσως έκανα λάθος που του το έστειλα. Ίσως παρεξήγησα κι εγώ και με τη φαντασία μου έπλασα ιστορίες πως κι εκείνος αισθάνεται το ίδιο».

«Δεν παρεξήγησες, Αμάντα. Το ίδιο αισθάνεται. Το βλέπω κι εγώ. Απλώς... τι να πω... είσαι άτυχη. Τέτοιο χιόνι εί-

χε χρόνια να ρίξει στην Κηφισιά και σε όλη την Αθήνα, απ' ό,τι είπαν οι λακέδες που έφεραν τα τελευταία ψώνια. Είμαι σίγουρη πως, αν δεν έρθει, θα είναι λόγω του καιρού. Αν ξεκίνησε νωρίς, μπορεί και να τα καταφέρει. Αλλά αν ξεκίνησε αργά το απόγευμα, ίσως ο δρόμος έχει παγώσει και δεν μπορεί να περάσει».

«Αν ξεκίνησε. Σωστά το είπες...» ψιθύρισε η Αμάντα. «Φοβάμαι πως δε θα έρθει. Έχω... έχω το ίδιο προαίσθημα με τότε, εκείνη τη φορά. Θυμάσαι;»

«Εγώ, πάλι, δεν έχω κανένα προαίσθημα», της είπε ανάλαφρα η Κλημεντίνη. «Το μόνο που έχω είναι φόβος μη συνεχίσει και χιονίζει έτσι όλο το βράδυ και δεν μπορούμε το πρωί να πάρουμε προμήθειες. Και σταμάτα να κουνάς νευρικά το πόδι σου. Ακόμα αργεί να τελειώσει η νύχτα. Μπορεί και να έρθει. Θέλεις, μέχρι τότε, να καθίσουμε εδώ στο τζάκι και να ζεσταθούμε με μια ωραία ντοματόσουπα; Να μας σερβίρει η Αρετή προτού τη στείλω να ξεκουραστεί; Έχουν φτιάξει και ωραίο ψημένο ψωμί με ελιές μέσα, και θα της πω να μας τρίψει και φρέσκο τυρί. Θα βολευτούμε κοντά στο τζάκι και θα περιμένουμε. Τι λες;»

«Ας είναι... Τουλάχιστον, ας περάσει η ώρα μας τρώγοντας», συγκατένευσε η Αμάντα.

Η Κλημεντίνη σηκώθηκε, έσιαξε τα μακριά ξανθά μαλλιά της κάτω από το κοκάλινο χτένι κι έσφιξε την εσάρπα που φορούσε γύρω από τους ώμους της. Πλησίασε τον μεγάλο διάδρομο δίπλα από το τζάκι ο οποίος οδηγούσε στις σκάλες που κατέβαιναν στην κουζίνα και φώναξε στην υπηρέτρια να τους σερβίρει. Μετά πήγε προς το μεγάλο παράθυρο απέναντι από το τζάκι, σιγουρεύτηκε για πολλοστή φορά πως ήταν καλά κλεισμένο και τράβηξε την κουρτίνα. Στιγμιαία, πήρε το μάτι της τη μεγάλη ταμπέλα δίπλα από τον

φανοστάτη, ο οποίος ξεχώριζε ανάμεσα στις χοντρές νιφάδες, που έπεφταν με ακανόνιστο ρυθμό. Άλλο τίποτα δε φαινόταν, παρά μόνο αυτή η θαμπή ταμπέλα. Το χιόνι είχε σκεπάσει τα πάντα, και η ερημιά φάνταζε πιο έντονη σ' αυτό το κομμάτι της Κηφισιάς, όπου, εκτός από το ξενοδοχείο, δεν υπήρχε γύρω τίποτε άλλο, παρά μόνο ατέλειωτα στρέμματα δάσους. Ούτε ο δρόμος διακρινόταν πια, κι ας ήταν πλέον κεντρικός και χιλιοπατημένος από τις άμαξες.

Η Κλημεντίνη γύρισε στο τζάκι και κάθισε στην πολυθρόνα της παίρνοντας στα χέρια της το μπολ με τη σούπα της. Ανακάτεψε με το κουτάλι το βούτυρο με τον ψιλοκομμένο μαϊντανό που ήταν στη μέση της σούπας ώσπου να λιώσει και γεύτηκε την πρώτη μπουκιά.

Η Αμάντα, χαμένη στις σκέψεις της, έπινε αργά ένα ποτήρι κόκκινο κρασί.

«Κλημεντίνη», της είπε τη στιγμή που το ρολόι της μεγάλης σάλας σήμανε εννιά. «Κλημεντίνη, δε θα έρθει...»

«Κι όμως. Αυτή τη φορά κάνεις λάθος», της αποκρίθηκε εκείνη ακούγοντας τα βαριά βήματα που έκαναν το χιόνι να τρίξει στο μονοπάτι έξω. Έτρεξε να δει και να σιγουρευτεί, κι όταν είδε τον Αλέξιο να στέκεται κατάχλωμος και σχεδόν κοκαλωμένος στην εξώπορτα, στράφηκε στην Αμάντα. «Ήρθε. Αυτή τη φορά, Αμάντα, ήρθε!»

Nobile Teatro di San Giacomo

Κέρκυρα, καλοκαίρι 1893

Οι αψίδες και τα γλυπτά που κοσμούσαν το θρυλικό θέατρο έλαμπαν από καθαριότητα ακόμα και στο ημί-φως του δειλινού. Η λαξευτή σινιώτικη πέτρα με την οποία ήταν κατασκευασμένο έδειχνε μόλις να έχει τοποθετηθεί. Απαλό φως κεριών ξεχυνόταν από τον κεντρικό διάδρομο της πρόσοψης, όπου βρισκόταν η είσοδος, ενώ ένα συνεχές βουητό μαρτυρούσε πως απόψε οι εξακόσιες και πλέον θέσεις του θεάτρου ήταν κλεισμένες.

Γι' αυτή την τελευταία παράσταση.

Την τελευταία προτού όλη η ιστορία και η παράδοση του θεάτρου μεταφερθεί στο *Δημοτικό Θέατρο της Κέρκυρας*.

Οι άμαξες που ήταν φορτωμένες με πιατέλες και φαγητά για το δείπνο, το οποίο θα ακολουθούσε μέσα στο θέατρο, για μοναδική φορά είχαν σταματήσει στο πλάι, δίπλα στην Ατζούντα,* και οι σερβιτόροι ξεφόρτωναν προσεκτικά τα σκεύη, το περιεχόμενο των οποίων ήταν πιο ακριβό από τις

* Προσθήκη στο θέατρο κατά την ανακατασκευή του το 1832, στην οποία στεγάζονταν κυρίως γραφεία, η γκαρνταρόμπα και το φουαγιέ. (Σ.τ.Σ.)

πιατέλες. Η πορταντίνα,* επίσης για μοναδική φορά, δεν έκανε μία διαδρομή από το ξενοδοχείο για να μεταφέρει την υψίφωνο που θα πρωταγωνιστούσε στην παράσταση, αλλά δύο, μιας και, σ' αυτή την τελευταία παράσταση, δύο πρωμαντόνες θα ένωναν τη φωνή τους και τη φήμη τους για να αποχαιρετήσουν το θέατρο. Και θα το έκαναν σε μια ελληνική όπερα που είχε ξαναπαιχτεί παλιά, με την πλειοψηφία του διοικητικού συμβουλίου να αποφασίζει πως αυτή η παράσταση θα έριχνε την αυλαία στο *Σαν Τζάκομο*. Το έργο ήταν το *Flora Mirabilis*** του Σπύρου Σαμαρά, που είχε παιχτεί και στη *Σκάλα του Μιλάνου* και είχε ανέβει στο *Σαν Τζάκομο* το 1889, για πρώτη φορά πανελληνίως.

«*Χειροκροτήθηκε στην Κέρκυρα*» ήταν η φράση που συνήθιζε να συνοδεύει σαν εγγύηση κάθε παράσταση που είχε περάσει από το θέατρο αυτό και είχε πάει καλά, και η *Flora Mirabilis* είχε χειροκροτηθεί όσο καμία άλλη.

Η Αμάντα και η Κλημεντίνη, αγκαζέ, ντυμένες και οι δύο με αποχρώσεις του ουρανού που τόνιζαν τα γαλάζια μάτια τους, έφτασαν στο θέατρο μισή ώρα προτού αρχίσει η παράσταση. Τα δύο πολυπόθητα και πανάκριβα εισιτήρια για το θεωρείο –όχι γι' αυτό που ήταν πάντα κλεισμένο για την οικογένεια Στάινμπεργκ, αλλά για εκείνο που ήταν δίπλα στο βασιλικό– τα είχε εξασφαλίσει ο πατέρας της Αμάντας ως δώρο γενεθλίων για την κόρη του και τη φίλη της μήνες νωρίτερα.

Κι ενώ το οικογενειακό θεωρείο θα γέμιζε από τα μέλη της

* Φορείο επίχρσο με βελούδινα καθίσματα για τη μεταφορά της πρωμαντόνας κάθε παράστασης από και προς το θέατρο. (Σ.τ.Σ.)

** Δε γνωρίζουμε αν ήταν πράγματι η τελευταία παράσταση που ανέβηκε στο *Σαν Τζάκομο*. Η επιλογή του έργου εξυπηρετεί τις ανάγκες του βιβλίου. (Σ.τ.Σ.)

οικογένειας Στάινμπεργκ εντός ολίγου, τα δύο κορίτσια είχαν κερδίσει για απόψε το προνόμιο να πάνε στο θέατρο μόνα τους, ανεξάρτητες μικρές κυρίες στα δεκαπέντε τους, με το εισιτήριο καλά φυλαγμένο στο ντελικάτο σατέν πουγκί της Κλημεντίνης. Και τους φαινόταν αυτή η ανεξαρτησία μαγική, παρόλο που, για να φτάσουν στο θέατρο, έπρεπε απλώς να βγουν από τις διπλανές πόρτες των σπιτιών τους και να στρίψουν δεξιά.

Το βράδυ ήταν γλυκό, καθώς οι χαρακτηριστικές κερκυραϊκές βροχές είχαν σταματήσει εκείνες τις μέρες, αφήνοντας έναν ξάστερο ουρανό, στεγνά πλακόστρωτα που δε λέρωναν τα ακριβά υφάσματα των φορεμάτων των κυριών και δίνοντας την ευκαιρία στις γυναίκες να καμαρώνουν για τα λαμπερά, ακριβά κοσμήματά τους, που, διαφορετικά, θα έμεναν κρυμμένα κάτω από βαριές εσάρπες και κάπες.

Η Κλημεντίνη και η Αμάντα, συνεπαρμένες, κοιτούσαν δεξιά και αριστερά. Ήδη το θέατρο, λόγω αυτής της τελευταίας παράστασης, εξέπεμπε κάτι μαγικό στα μάτια τους με όλα αυτά που ακούγονταν τον τελευταίο καιρό και τον πυρετό των προετοιμασιών που έβλεπαν από τη βεράντα τους όλο αυτό το διάστημα.

Αλλά καμία εφημερίδα, κανένα βιβλίο, καμία συζήτηση απ' όλες αυτές στις οποίες είχαν συμμετάσχει δεν μπορούσε να αποτυπώσει την ιστορία και τη σημασία αυτού του θεάτρου τόσο καλά όσο οι σκόρπιες κουβέντες που λάμβαναν χώρα στο προαύλιο εκείνο το βράδυ, ανάμεσα στους θεατές, στους καλλιτέχνες και στους καλεσμένους.

Σαν να καταλάβαιναν όλοι ότι συμμετείχαν σε μια μοναδική αποχαιρετιστήρια ανάμνηση, είχαν βαλθεί να γράψουν την ιστορία του *Σαν Τζάκομο* μέσα σε λίγες φράσεις, με χιούμορ, με πικάντικη διάθεση, με σοβαροφάνεια οι μεγαλύτε-

ροι, με δάκρυα οι δεσποινίδες, με υψωμένο το δάχτυλο αυτοί που αναζητούσαν την προσοχή των υπολοίπων, καθώς νόμιζαν πως είχαν κάτι πρωτότυπο να διηγηθούν.

«Το *Σαν Τζάκομο* άλλαξε μέχρι και το όνομα της όπερας του Βέρντι *Ναμπούκο!*» ακούστηκε να λέει ο Ντε Τζόρτζο -γνωστός ευγενής της Ζακύνθου που είχε πάει στην Κέρκυρα ειδικά γι' αυτή την παράσταση- στην προσπάθειά του να εντυπωσιάσει τους παριστάμενους.

Οι δύο κοπέλες γύρισαν το κεφάλι τους.

«Ναι, δεσποσύνες μου, έτσι είναι!» συνέχισε ο Ντε Τζόρτζο εστιάζοντας την προσοχή του στις νεαρές, ενθουσιασμένος που βρήκε όμορφο ακροατήριο. «Είστε μικρές, αλλά πρέπει να ξέρετε πως, το 1844, στο *Σαν Τζάκομο* ανέβηκε η περίφημη όπερα του Βέρντι *Ναβουχοδονόσωρ*.^{*} Κι επειδή ο λαός εδώ δεν μπορούσε να προφέρει όλο αυτό το όνομα, απλώς το συντόμευσε σε *Ναμπούκο*. Και, φυσικά, αφού η Ελλάδα κινεί τις πολιτιστικές εξελίξεις παντού» -ξερόβηξε δυνατά, γελώντας συγχρόνως αυτάρεσκα- «η όπερα έγινε γνωστή με το όνομα *Ναμπούκο*. Επίσης, όμορφες δεσποσύνες μου, θα έπρεπε να γνωρίζετε πως αυτό καθόλου δε δυσάρεστησε τον Βέρντι! Αντίθετα, μάλιστα, τον ικανοποίησε, καθώς ήταν μεγάλος θαυμαστής του νησιού και της κουλτούρας μας κι ερχόταν τακτικά ινκόγκνιτο για διακοπές εδώ. Το ίδιο και ο Πουτσίνι!» Ο Ντε Τζόρτζο ολοκλήρωσε τη φράση του κι έμεινε να κοιτάζει τις κοπέλες διερευνητικά, περιμένοντας να δει βλέμματα γεμάτα θαυμασμό.

^{*} Όπερα του Βέρντι στην ιταλική γλώσσα σε τέσσερις πράξεις. Ανέβηκε για πρώτη φορά στη *Σκάλα του Μιλάνου* στις 9 Μαρτίου 1842. Τον Σεπτέμβριο του 1844 ανέβηκε στην Κέρκυρα, όπου έγινε η σύντμηση του ονόματός της σε *Ναμπούκο*. (Σ.τ.Σ.)

Η Κλημεντίνη και η Αμάντα χαμογέλασαν δειλά και μετά ξέσπασαν σ' ένα αυθόρμητο γέλιο, το οποίο ο Ντε Τζόρτζο εξέλαβε σαν χαρά για τη νέα πληροφορία που τους είχε χαρίσει, στην πραγματικότητα, όμως, ήταν η εφηβική αντίδραση των κοριτσιών στη σκηνή που θα επαναλάμβαναν τις επόμενες μέρες, όταν θα ήθελαν κάτι για να τους φτιάξει τη διάθεση. Το απαλό αεράκι είχε μετακινήσει ελαφρώς το περουνάκι του Ντε Τζόρτζο, ο οποίος, πάνω στον ενθουσιασμό του, δεν το είχε καταλάβει, ενώ με τις έντονες κινήσεις του κεφαλιού του το μετατόπιζε ακόμα πιο χαμηλά, πάνω από το δεξί πυκνό φρύδι του, που τώρα είχε γίνει ένα με το περουνάκι, αλλά σε διαφορετικό χρώμα.

«Το σημαντικότερο που συνέβη, δεσποινίδες μου, στο προαύλιο όπου στεκόμαστε τούτη τη στιγμή είναι αυτό που έκανε ο Σταμάτης Βούλγαρης!» αναφώνησε και διέκοψε τα γέλια των κοριτσιών ο Ζαννής Καλαμιάνος, φίλος του πατέρα της Αμάντας.

Τα κορίτσια γύρισαν με περιέργεια προς το μέρος του.

«Το θέατρο αυτό δε θα υπήρχε αν δεν ήταν ο Σταμάτης Βούλγαρης!» συνέχισε ο Ζαννής. «Γνωρίζετε τον Σταμάτη Βούλγαρη;»

Τα κορίτσια έγνεψαν αρνητικά.

«Εμ, πώς θα προκόψουν οι νέοι αν δε γνωρίζουν την ιστορία του τόπου;» είπε εκείνος και κοίταξε με μια κωμικοτραγική έκφραση προς τον ουρανό. Έκανε νόημα σε μια παρέα που ήταν ακριβώς δίπλα του να τον ακολουθήσει στο πηγαδάκι που ετοίμαζε και άρχισε να διηγείται. «Το 1799, κατά τη ρωσοτουρκική πολιορκία, το αρχιτεκτονικό κόσμημα που βλέπετε μπροστά σας παραλίγο να καεί ολοσχερώς. Ένα κανόνι του εχθρού έριξε ένα βλήμα που δεν πρόλαβε να εκραγεί, και το βλήμα έπεσε μπροστά στα πόδια ενός αμούστακου νεα-

ρού, του Σταμάτη Βούλγαρη. Ο νέος αστραπιαία τράβηξε το φιτίλι και εξουδετέρωσε το βλήμα, σώζοντας, έτσι, όχι μόνο το θέατρο, που θα γινόταν στάχτη, αλλά κι ένα άγημα Γάλλων στρατιωτών που βρέθηκαν στο σημείο εκείνη τη στιγμή. Οι Γάλλοι τον τίμησαν και τον έκαναν μέλος της φρουράς τους και τον πήραν μαζί τους στο Παρίσι, όπου έγινε σπουδαίος και τρανός. Να ξέρετε πως εκεί όπου πατούν τα ντελικάτα πόδια σας, δεσποινίς μου», είπε κι έδειξε με το βλέμμα του την Αμάντα, «πάτησε πριν από περίπου έναν αιώνα ένας ήρωας!» ολοκλήρωσε με στόμφο το λογύδριό του ο Ζαννής.

«Εκεί όπου πατούν τα πανέμορφα, οφείλω να ομολογήσω κι εγώ, πόδια της δεσποινίδος, μισό αιώνα νωρίτερα στεκόταν ο βασιλιάς Όθωνας περιμένοντας να παρακολουθήσει μια όπερα. Μάλιστα, ήταν τέτοια η χαρά του πλήθους, ώστε δεν τον άφηνε να περάσει το κατώφλι!» ακούστηκε μια αντρική φωνή, κι όλοι στράφηκαν να δουν ποιος ήταν αυτός που είχε μπει στο πηγαδάκι.

«Αλέξιε!» αναφώνησε ο Ζαννής. «Καλώς ήρθατε στην ομήγυρή μας! Μαθαίνουμε στις νεότερες γενιές την ιστορία του θεάτρου. Παρακαλώ, ελάτε να μας συνοδέψετε. Δεν ήξερα ότι θα ήσασταν απόψε εδώ!»

Στράφηκε γύρω του και άρχισε να κάνει τις συστάσεις.

«Ο Αλέξιος φον Έσελ Κασέλ, δεύτερος εξαδερφος του βασιλιά Γεώργιου και μικρότερος γιος της εξαδέρφης της μητέρας του Μεγαλειότατου. Από δω, ο Ντε Τζόρτζο, ευεργέτης της Ζακύνθου, ο Φίλιππος Νικολάου, δικηγόρος εξ Αθηνών, η κυρία Μελοπομένη Στάινμπεργκ, θεία του Κωνσταντίνου Στάινμπεργκ, του γνωστού εμπόρου, η Κλημεντίνη Στάινμπεργκ, κόρη του Κωνσταντίνου Στάινμπεργκ, και η Αμάντα Θεοφίλου, κόρη του Αθανάσιου Θεοφίλου, του κοσμηματοπώλη», ολοκλήρωσε τις συστάσεις ο Ζαννής.

«Τιμή μου που σας γνωρίζω όλους», είπε ο Αλέξιος απευθυνόμενος στους παρευρισκόμενους και πλησίασε περισσότερο. «Ωραία παρέα έχετε εδώ! Δυστυχώς, δεν μπορώ να καθίσω μαζί σας παραπάνω, πρέπει να συνεχίσω να χαιρετάω κόσμο, αλλά φαντάζομαι ότι θα σας δω στο τέλος της παράστασης στο δείπνο. Σωστά;»

Όλοι συγκατένευσαν, αλλά εκείνος επέμεινε, κοιτάζοντας την Αμάντα στα μάτια. «Σωστά;»

«Σωστά...» ψιθύρισε η Αμάντα και γύρισε βιαστικά το κεφάλι, για να κρύψει το κοκκίνισμα στα μάγουλά της.

Η Κλημεντίνη τής έπιασε απότομα το χέρι. «Μη μου πεις...» μουρμούρισε. «Αυτός είναι;» Γούρλωσε τα μάτια της.

Η Αμάντα τράβηξε το χέρι της απότομα και την αγριοκοίταξε. «Σσσς...» έκανε.

«Αυτός είναι...» είπε χαμηλόφωνα η Κλημεντίνη, σίγουρη πια.

«Αυτός!» αποκρίθηκε η Αμάντα απότομα. «Σώπα τώρα, μη με καταλάβουν. Θα σ' τα πω μέσα.»

«Τι κουβεντιάζετε εσείς σαν σπουργιτάκια εκεί πέρα;» τις διέκοψε η Μελπομένη Στάινμπεργκ.

«Τίποτα, θεία. Θαυμάζουμε τα φορέματα!» της απάντησε η Κλημεντίνη.

«Δεν προχωράμε σιγά σιγά προς τα μέσα; Να πάρουμε τις θέσεις μας; Έτσι που το πάμε, τελευταίοι θα μπούμε!» σχολίασε η Μελπομένη κι έκανε να γυρίσει την πλάτη της.

«Πες μου!» είπε η Κλημεντίνη σκουντώντας την Αμάντα λίγο μετά την έναρξη της παράστασης και αφού σήκωσαν στα μάτια τους τα φιλντισένια κιάλια, δώρο για τα δέκατα τέταρτα γενέθλια καθεμιάς τους.

«Τι να σου πω...» ψιθύρισε η Αμάντα. «Δεν μπορώ καν να

μιλήσω... Η καρδιά μου χτυπάει τόσο δυνατά, που πονάει το στήθος μου, κόβεται η αναπνοή μου. Κλημεντίνη, νομίζω πως θα λιποθυμήσω...»

«Μα τι είναι αυτά που λες;»

«Δεν μπορώ να τον βλέπω τόσο απότομα. Δεν αντέχω να τον βλέπω τόσο απότομα.»

«Αμάντα, τι σου συμβαίνει; Μία φορά τον είχες δει όλη κι όλη.»

«Χρειάζεται και δεύτερη, αγαπημένη μου; Εσένα σου χρειάστηκε και δεύτερη;»

«Όχι...» Σκοτεινίασε η Κλημεντίνη. «Έχουμε κάνει μια συμφωνία, όμως. Δε θα ξαναπούμε ποτέ τίποτα για εμένα.»

«Συγγνώμη, η αγωνία μου φταίει...»

«Να μην έχεις αγωνία. Δε βλέπεις ότι έχει πέσει όλος έξω από το θεωρείο του για να σε βλέπει;»

Η φωνή της σοπράνο τις έκανε να σωπάσουν. Η πριμα-ντόνα, σαν λαβωμένο ζώο, έπεσε στην αγκαλιά του αγαπημένου της, και τα δάκρυα άρχισαν να τρέχουν από τα μάτια της. Από κάτω, το κοινό παραληρούσε, ενθουσιασμένο από αυτή την κορόνα, που πέταξε ψηλά, αντήχησε στους τοίχους τους επενδυμένους με ταπετσαρία και μπόλιασε το θέατρο και τους θεατές, που άκουγαν πλέον όχι μόνο με τα αυτιά, αλλά με τα μάτια, την καρδιά και, κυρίως, με την ψυχή τους.

Ανάμεσα σ' αυτούς και η Αμάντα. Η ψηλή, ντελικάτη, ξανθιά Αμάντα. Με το λεπτεπίλεπτο σώμα χωρίς καμπύλες και με τις πολλές φακίδες, στα μάγουλα, στα χέρια, στα μακριά δάχτυλα, στη βάση του λαιμού, που πολλαπλασιάζονταν με τον ήλιο, χαρίζοντάς της μια παιδική, αθώα όψη και μια γοητεία αφοπλιστική.

Η Αμάντα, που το στήθος της ανεβοκατέβαινε όχι από τη συγκίνηση της υψιφώνου και της τελευταίας νύχτας του Σαν

Τζάκομο, αλλά από τον ανυπόφορο, ξαφνικό έρωτα που καθόταν δίπλα, στο βασιλικό θεωρείο, και του οποίου ήξερε μόνο το όνομα, τη μεγάλη του φήμη, κάθε απόχρωση των ματιών του και κάθε χροιά της φωνής του.

Η Αμάντα, που, κρατώντας σφιχτά το χέρι της Κλημεντίνης, κατάφερνε να ακούει ακόμα και την αναπνοή του Αλέξιου, ενώ καταλάβαινε πότε το βλέμμα του ταξίδευε στον χώρο, κι ας τους χώριζε ένας λαξευτός παχύς τοίχος.

«Κι αυτός αναστατωμένος είναι...» της είπε η Κλημεντίνη. «Τον βλέπω με την άκρη του ματιού μου που σκύβει προς τα δω», πρόσθεσε, πιο πολύ για να την καθησυχάσει, επειδή είχε αρχίσει να φοβάται πως αυτή η τελευταία νύχτα του Σαν Τζάκομο θα ήταν και η τελευταία της νεοαποκτηθείσας ελευθερίας τους. Ήταν σίγουρη η Κλημεντίνη πως, έως το τέλος της παράστασης, ο ξαφνικός αυτός έρωτας της Αμάντας για τον Αλέξιο θα είχε ταξιδέψει παντού και θα τους στοίχιζε πολλές τιμωρίες από τους γονείς τους.

Η ψηλή, ντελικάτη, ξανθιά Κλημεντίνη, με το επίσης ξερακιανό σώμα, χωρίς φακίδες, να της χαρίζουν τη γοητεία της Αμάντας, αλλά με εκείνα τα φωτεινά μάτια, που, αν κάποιος τα παρατηρούσε καλύτερα, θα έβλεπε ότι διέφεραν ελάχιστα στο χρώμα και είχαν ένα ανεπαίσθητο αλληθώρισμα προς τα μέσα. Χαρακτηριστικό που τελικά την έκανε ακαταμάχητη, καθώς έδινε την αίσθηση πως ήθελε να εστιάσει στην ψυχή του άλλου.

Η Κλημεντίνη, που είχε ήδη καεί από τον έρωτα μικρό κορίτσι ακόμα – και την είχε τσουρουφλίσει τόσο, ώστε μύριζε το δέρμα της καμένο. Υπολείμματα καμένης καρδιάς και στάχτης, που, ακόμα και ύστερα από δύο χρόνια, τα έβλεπε κανείς σε κόκκους να αιωρούνται γύρω της.

Η Κλημεντίνη και η Αμάντα. Και ο Αλέξιος δίπλα στο θεω-

ρείο. Και ανάμεσά τους μια όπερα, η τελευταία του Σαν Τζάκομο, που από την επόμενη μέρα θα έκλεινε τις πόρτες του.

Η αυλαία* του Σαν Τζάκομο έκλεισε απαλά. Η υποδοχή του Οδυσσέα στο νησί των Φαιάκων άρχισε σιγά σιγά να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια τους.

«Θα τον βλέπεις στην πόλη, μη στενοχωριέσαι», είπε η Κλημεντίνη στην Αμάντα όταν, έξω πια, η Αμάντα έμεινε να κοιτάζει απογοητευμένη τις λεπτές γραμμές σκόνης που είχε σηκώσει η άμαξα του Αλέξιου φεύγοντας από το θέατρο.

«Κλημεντίνη, νιώθω πως μαζί με το Σαν Τζάκομο χάνεται και ο Αλέξιος... Και ούτε μία κουβέντα δεν ανταλλάξαμε. Ούτε μια καληνύχτα, μόνο δυο βλέμματα, κι αυτά ανεξήγητα, μπορεί και τυχαία. Ούτε αν με πρόσεξε δεν ξέρω, αν τον ενδιαφέρω, αν θα τον ξαναδώ... Τέλειωσε το καλοκαίρι, Κλημεντίνη, κι αν θυμάσαι, εμείς φεύγουμε για Γερμανία κι εσείς για Αθήνα. Και είναι πολύς ο καιρός μέχρι την άνοιξη, που θα έρθουμε και πάλι πίσω. Για να μη σου πω για το επόμενο καλοκαίρι, που θα ξαναέρθουμε στην Κέρκυρα... Αυτό, πια, μου φαίνεται αιώνας. Δε θα θυμάται, Κλημεντίνη. Ακόμα κι αν έρθει πάλι του χρόνου, δε θα θυμάται. Αυτό ήταν, δηλαδή; Αυτό ήταν ο έρωτάς μου; Ποιο το νόημα σε όλο αυτό; Καλύτερα να μην τον είχα συναντήσει ποτέ. Πώς θ' αντέξω ολόκληρο χειμώνα στο Μόναχο; Πώς θ' αντέξω ολόκληρο χειμώνα στην καρδιά μου;» Την κοιτούσε στα μάτια η Αμάντα και δεν έλεγε να κάνει βήμα. Σαν να ήθελε να μείνει εκεί, να

* Έργο του Τζοβάνι Μπουτζάτο ή, κατ' άλλους, του Ναπολεόνε Τζενοβέζι. Έχει διαστάσεις 7,20 x 4,50 μέτρα και απεικονίζει την υποδοχή του Οδυσσέα στο νησί των Φαιάκων. Τα πρόσωπα στην αναπαράσταση εικάζεται πως είναι εμπνευσμένα από τους ηθοποιούς, μουσικούς και τεχνικούς του θεάτρου. (Σ.τ.Σ.)

μην κλείσουν οι πόρτες του Σαν Τζάκομο, μην τύχει και πάρουν μαζί τους και το δικό της τέλος.

«Δεσποινίς... Ψιτ, δεσποινίς!» ακούστηκε μια φωνή πίσω τους. Γύρισαν και οι δύο. Ένα μικρό χαμίνι, θα 'ταν δε θα 'ταν δέκα χρόνων, με κοντά λερωμένα παντελόνια είχε πλησιάσει και τώρα τραβούσε το φόρεμα της Αμάντας για να κερδίσει την προσοχή της. «Έχω ένα γράμμα για εσάς, δεσποινίς», της είπε βιαστικά και της έτεινε το χέρι, όπου κρατούσε έναν μικρό διπλωμένο μπεζ φάκελο.

Η Αμάντα έμεινε με τον φάκελο στα χέρια. Πριν προλάβει να πει οτιδήποτε, το αγόρι ήδη έτρεχε μακριά.

«Ε, περίμενε! Ποιος σ' το έδωσε αυτό;» Έτρεξε να προφτάσει τον μικρό η Κλημεντίνη.

«Ένας κύριος!» της απάντησε πάνω από τον ώμο του το αγόρι κι έστριψε στο στενό.

«Είναι από αυτόν;» ρώτησε η Κλημεντίνη πλησιάζοντας από πίσω την Αμάντα.

«Ναι...» ψιθύρισε εκείνη. «Κλημεντίνη, είναι από τον Αλέξιο. Κοίτα!»

Αγαπημένη μου...

Ή, μήπως, δεν μπορώ να σε αποκαλώ έτσι; Επειδή έτσι σε αποκαλεί η καρδιά μου και ο νους μου από τη στιγμή που σε πρωτοαντίκρισα και ξέρω, όπως το ξέρεις κι εσύ, ότι θα είσαι η αγαπημένη μου από δω και πέρα. Έστω κι αν δε βρήκα το θάρρος και την ευκαιρία να σου το πω ή να σου το δείξω σήμερα.

Θέλω να ξέρεις, αγαπημένη μου, πως μπορεί να είναι η τελευταία νύχτα των αστεριών του «Σαν Τζάκομο», αλλά εγώ θα συνεχίσω να σε σκέφτομαι και να σε ονειρεύομαι.

μαι και θα ανυπομονώ να ξαναβρεθώ στο μέρος όπου ζεις.

Επειδή θα ξανάρθω, αγαπημένη μου. Όταν οι νύχτες γίνονται πάλι καλοκαιρινές, όταν οι αέριδες καλμάρουν και η χειμωνιάτικη βροχή δώσει τη θέση της στην καλοκαιρινή, θα έρθω πάλι στην Κέρκυρα και θα σε αναζητήσω.

Και τότε, αγαπημένη μου, ελπίζω να μιλήσουμε. Όχι όπως σήμερα, μόνο με τα μάτια και την καρδιά, αλλά φανερά, με το στόμα μας, και να τα πούμε όλα.

Έως του χρόνου, λοιπόν, αγαπημένη μου Αμάντα!

Έως του χρόνου το καλοκαίρι.

Δικός σου,
Αλέξιος

«Είσαι ευτυχισμένη;» τη ρώτησε η Κλημεντίνη με μάτια που έλαμπαν.

«Πολύ! Πώς θα περάσει ολόκληρος χειμώνας, μου λες; Μου λείπεις που μου λείπεις εσύ, τώρα θα μαραζώνω και από τον έρωτα...» είπε μελαγχολική η Αμάντα.

«Μην ανησυχείς. Τόσα χρόνια έχουμε περάσει να σβήνουμε τις χειμωνιάτικες μέρες και τα έχουμε καταφέρει μια χαρά. Τώρα θα το βάλουμε κάτω; Μην ανησυχείς, και θα ανταλλάσσουμε πιο συχνά γράμματα αυτό τον χειμώνα. Εγώ, πάντως, θα σου γράφω κάθε μέρα!» αποκρίθηκε και την αγκάλιασε η Κλημεντίνη.

«Κι εγώ! Δύο φορές τη μέρα. Και θα πιέσω και τον μπαμπά μου να βιαστεί να τελειώσει με τα εγκαίνια των κοσμηματοπωλείων του εκεί και να έρθουμε πίσω το Πάσχα!» αναφώνησε ενθουσιασμένη η Αμάντα.

«Θαυμάσια! Είδες; Δεν υπάρχει λόγος να στενοχωριόμαστε. Πάμε τώρα, μιας και είμαστε οι τελευταίες που μείναμε

εδώ και θα φάμε κατσάδα, μου φαίνεται. Ο δρόμος ερήμωσε, και δεν θ' αργήσουν να καταλάβουν ότι δεν είμαστε στο σπίτι ή, έστω, στην αυλή να κουβεντιάζουμε. Κοίτα, βγήκε ο υπάλληλος για να σβήσει και τα φώτα», της είπε η Κλημεντίνη και την τράβηξε μαλακά, να φύγουν από το έρημο προαύλιο του θεάτρου.

Οι φανοστάτες του Σαν Τζάκομο άρχισαν σιγά σιγά, ο ένας μετά τον άλλο, να σβήνουν, κι αυτή τη φορά δεν τους καθάρισε προσεκτικά ο υπάλληλος, όπως έκανε κάθε βράδυ. Αντίθετα, από καθέναν έχυνε το λάδι κι έβγαζε προσεκτικά το φιτίλι. Το επόμενο βράδυ δε θα άναβε ξανά κανένας από αυτούς. Ο υπεύθυνος είχε υποσχεθεί πως, όταν στο μέλλον λειτουργούσε πάλι το θέατρο, θα είχε έρθει το ηλεκτρικό, οπότε στους φανοστάτες θα έβαζαν λαμπτήρες, που θα έκαναν τη νύχτα μέρα. Κι εκείνος θα είχε την ευθύνη για τη λειτουργία τους, έτσι του είχαν πει, κι αυτή ήταν σπουδαία δουλειά. Επειδή θα τους καθάριζε και θα τους έτριβε κάθε μέρα, και το βράδυ θα γυάλιζαν σαν μικρά φεγγάρια. Έτσι του περιέγραφαν το φως που θα σκόρπιζε η λάμπα.

Σε μία ώρα, ο περίβολος του θεάτρου ήταν πλέον σκοτεινός. Η ησυχία είχε απλωθεί παντού, και άρχισε να κατεβαίνει μια πάχνη που σκέπασε το θέατρο και την επιβλητική όψη του και άρχισε σιγά σιγά να το κρύβει από τα μάτια των ανθρώπων και να το σκεπάζει με μια κουρτίνα γκριζα, σαν να έριχνε πλέον αυλαία η ίδια η φύση. Σύντομα, η κερκυραϊκή δυνατή βροχή άρχισε να πέφτει ρυθμικά.

Έρχεται ο χειμώνας, σκέφτηκε ο υπάλληλος, και καθώς απομακρυνόταν, τράβηξε τον γιακά του ψηλά στον λαιμό.

Στα τέλη του 19ου αιώνα, δύο αδελφικές φίλες,
η Αμάντα και η Κλημεντίνη, περνούν μαζί
τα καλοκαίρια τους στην Κέρκυρα, όπου μοιράζονται
τα μυστικά και τα όνειρά τους. Κάποια στιγμή, οι δρόμοι τους
θα χωρίσουν. Η μία, θυμωμένη από τον έρωτα, προσπαθεί
να ξεχάσει. Η άλλη, πληγωμένη από τον έρωτα, μετατρέπει
τον πόνο της σε δημιουργικότητα, προκειμένου να καταφέρει
να ανοίξει το δικό της ξενοδοχείο στην Κηφισιά.

Έπειτα από χρόνια, οι δύο γυναίκες θα συναντηθούν στο *Πριγκιπότο*
για να ζήσουν πάλι μια κοινή ζωή, γεμάτη από τα μυστικά του
παρελθόντος αλλά κι αυτά που έρχονται να τις ενώσουν ξανά. Μα
όταν ο θυμός του έρωτα ζωντανέψει εκ νέου, τότε θα ανοίξει ο ασκός
του Αιόλου και για τις δύο. Επειδή αυτό που δεν μπορούν να καταλάβουν
μέχρι το τέλος είναι ποια από τις δύο θα πέσει θύμα στα βέλη του...

*Ένα μυθιστόρημα που εκτυλίσσεται από το 1878
μέχρι το 1898 στην Κέρκυρα και κατοπιν στην Κηφισιά
της μετέπειτα εποχής. Μια γυναίκα που προσπαθεί να επιβιώσει σε μια
ανδροκρατούμενη κοινωνία. Και ο έρωτας: ο παράνομος,
που δεν έχει λόγο άνθησης, αλλά έχει λόγο ύπαρξης.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-2636-5

9 786180 126365

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΕΠΗΣ: 21657

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η